

“Kincskeresés”: A fiataloknak szóló pénzügyi edukáció mint adaptív előkészítés

Tamás Smahajcsik-Szabó

Bevezetés A pénzügyi oktatás, felelős és adaptív finansziális viselkedés kialakításának jelentőségét annak gazdasági-viselkedési, egészségpszichológiai és döntési vonatkozásai alapján tekintem át.

Elméleti háttér Az intézményes, illetve tantervi keret alapján a legtöbb ország oktatási rendszerében vagy nem elégséges, vagy nem megfelelően illeszkedő a pénzügyi viselkedésre irányuló tudatos nevelés (Wahyuni et al., 2023). A korai, célzott és képességekhez, korhoz illesztett nevelés fontosságát emeli ki, hogy a gyermekek nyolc éves korukig sajátítják el a jövőben tanúsított kongitív, szociális és érzelmi képességek alapjainak felét (Jorgensen & Savla, 2010). A napi pénzügyi szokások és tevékenységek helyes kialakulása létfontosságú mind az átlagos mindennapokban, mind pedig kritikus időszakokban egyaránt. A megfelelő pénzügyi nevelésnek magában kell foglalnia a képességet, hogy felelős magatartás alakuljon ki, úgy mint a költségvetés vezetése, a tervezés, a takarékoskodás, a helyes rizikóviselkedés és az elemzési képességek gyakorlatba ültetése (Wahyuni et al., 2023). Az elégtelen edukáció, a hiányos pénzügyi szocializáció olyan viselkedésmintákhoz vezet mint a státuszszimbólumok vezette költekezés, a rövid távú költségek, bármilyen gátlás hiánya, impulzív vásárlás, hirtelen, mindeféle körülményt vagy információszerezést nélkülöző, vagy külső jelek, megjelenés vezette költekezés (White, 2019). A megfelelő pénzügyi edukáció végső célja a finansziális intelligencia, az informáltság alapján vezetett döntési és mérlegelési képesség kialakulása, mely annak felismerését is jelenti, mikor szükséges tanács kérése, vagy támogatás, és ezáltal hozzájárul a jóllét kialakulásához. A pénzügyi “olvasság” azt is jelenti, a megfelelően kiválogatott, a döntés szempontjából releváns információ alapján tud mérlegelni a személy, és felismeri a végkimenetel teljes anyagi vonzatát.

5-6 éves gyerekeken végzett kutatásában (Wahyuni et al., 2023) a pénzügyi ismeretek jelentős javulását érték el Simon Nicholson un. “Loose Parts Play” paradigmáját követve, mely a gyermekek tanulásában a játék során kitöltött, “üres terek” koncepcióját használja. A korai szokások későbbi életvitelre, élelműködésre, és esetünkben a majdani család finansziális biztonságára és egészségére gyakorolt hatása miatt a szerzők különösen fontosnak tartják a pénzügyi edukációt, illetve az oktatási rendszer, oktatói személyzet erre vonatkozó felkészültségét és nyitottságát.

Összefoglalás

Felhasznált irodalom

- Jorgensen, B. L., & Savla, J. (2010). Financial literacy of young adults: The importance of parental socialization. *Family Relations*, 59(4), 465–478. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2010.00616.x>
- Wahyuni, S., Liza, L. O., Syahdan, Rusandi, M. A., & Situmorang, D. D. B. (2023). ‘Treasure hunt’: Using loose parts media to develop social financial education model for early children. *Helikon*, 9(6), e17188. <https://doi.org/10.1016/j.helikon.2023.e17188>
- White, J. (2019). *Playing and learning outdoors: The practical guide and sourcebook for excellence in outdoor provision and practice with young children*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429469435>